

Spis treści

Wstęp.....	7
1. Charakterystyka szeregów czasowych z rynku energii elektrycznej.....	11
1.1. Rynek energii elektrycznej.....	11
1.1.1. Polska giełda energii – TGE.....	12
1.1.2. Europejska giełda energii – EEX.....	17
1.1.3. Skandynawska giełda energii – Nord Pool.....	19
1.2. Podstawowe własności procesów stochastycznych.....	23
1.2.1. Charakterystyki procesu stochastycznego.....	24
1.2.2. Stacjonarność procesu stochastycznego.....	25
1.2.3. Przykłady procesów stochastycznych.....	26
1.2.4. Realizacja procesu stochastycznego.....	27
1.3. Badanie stacjonarności procesu stochastycznego.....	35
1.3.1. Testy pierwiastków jednostkowych.....	35
1.3.2. Testy stacjonarności.....	38
1.4. Długa pamięć procesu stochastycznego.....	40
1.4.1. Testowanie długiej pamięci procesów stochastycznych.....	42
1.4.2. Estymacja parametrów długiej pamięci.....	44
2. Analiza jednowymiarowych szeregów czasowych rynku energii elektrycznej.....	49
2.1. Jednowymiarowe modele wartości oczekiwanej.....	49
2.1.1. Stacjonarne modele wartości oczekiwanej.....	50
2.1.2. Niestacjonarne modele wartości oczekiwanej.....	53
2.1.2.1. Modele trendu i sezonowości.....	53
2.1.2.2. Modele autoregresyjne.....	54
2.1.3. Modele wartości oczekiwanej procesu stochastycznego z długą pamięcią.....	56
2.2. Jednowymiarowe modele wariancji.....	58
2.2.1. Stacjonarne modele wariancji.....	59
2.2.2. Niestacjonarne modele wariancji.....	63
2.2.3. Modele wariancji z długą pamięcią.....	63
2.3. Modelowanie jednowymiarowych szeregów czasowych z rynków energii elektrycznej.....	66
2.3.1. Modelowanie cen energii elektrycznej.....	66
2.3.2. Modelowanie stóp zwrotu cen energii elektrycznej.....	71

3. Analiza wielowymiarowych szeregów czasowych z rynku energii elektrycznej	81
3.1. Wielowymiarowe modele wartości oczekiwanych.....	81
3.1.1. Wielowymiarowe stacjonarne modele wartości oczekiwanych.....	82
3.1.2. Wielowymiarowe modele wartości oczekiwanych procesów skointegrowanych.....	84
3.2. Modele macierzy wariancji-kowariancji.....	86
3.2.1. Uogólnienie jednowymiarowego modelu GARCH do postaci wielowymiarowej.....	87
3.2.2. Czynnikiowe modele GARCH.....	88
3.2.3. Modele warunkowej korelacji.....	90
3.3. Modelowanie wielowymiarowych szeregów czasowych z rynków energii elektrycznej.....	93
3.3.1. Wielowymiarowe modele cen energii elektrycznej.....	96
3.3.1.1. Model VAR(p) cen energii elektrycznej.....	97
3.3.1.2. Model VEC(p) cen energii elektrycznej.....	106
3.3.2. Wielowymiarowe modele stóp zwrotu cen energii elektrycznej.....	116
4. Ryzyko na rynku energii elektrycznej	127
4.1. Stochastyczne metody oceny ryzyka.....	129
4.1.1. Wartość narażona na ryzyko (VaR).....	129
4.1.2. Warunkowa wartość narażona na ryzyko (CVaR).....	135
4.1.3. Względna wartość narażona na ryzyko (<i>Shortfall – beta</i>).....	136
4.2. Estymacja ryzyka na rynku energii elektrycznej.....	137
4.2.1. Analiza porównawcza ryzyka z rynków energii elektrycznej.....	137
4.2.2. Estymacja ryzyka portfela na rynku energii elektrycznej.....	149
4.2.3. Ocena wrażliwości składników portfela na rynku energii elektrycznej.....	150
Podsumowanie	153
Bibliografia	157
Spis pojęć, modeli i skrótów	167
Spis rysunków	171
Spis tabel	175